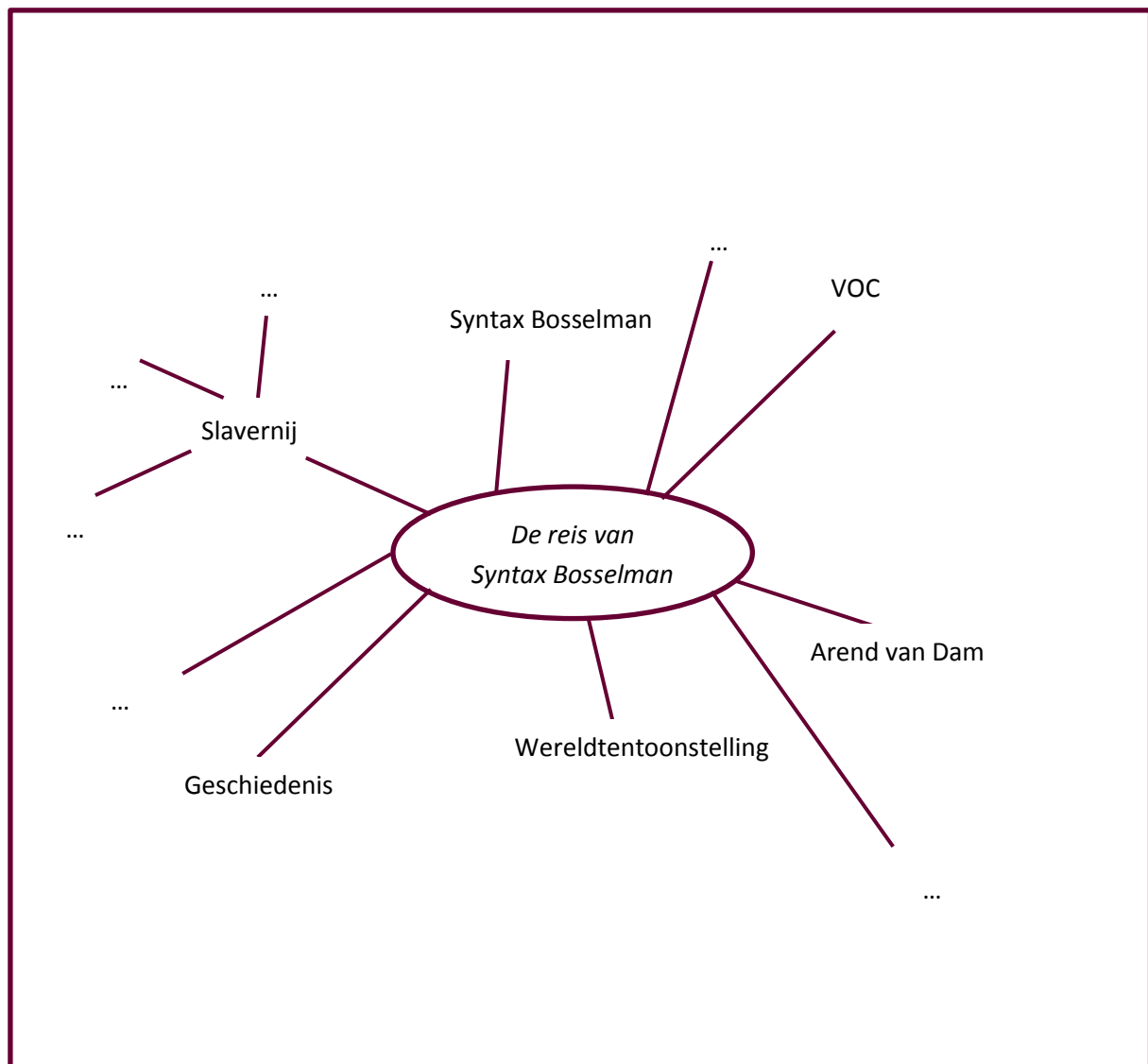
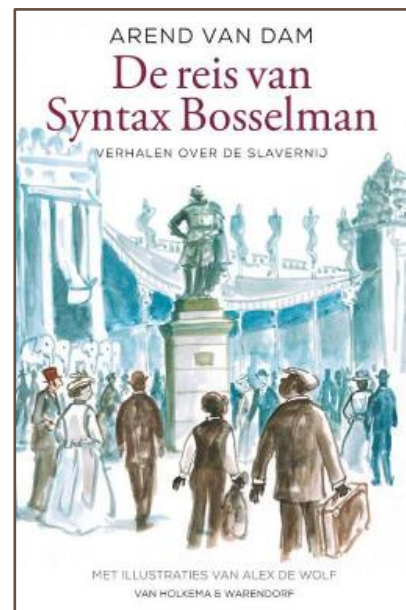

Een spreekbeurt over Syntax Bosselman & de slavernij

Jij houdt je spreekbeurt over *De reis van Syntax Bosselman*? Wat goed om te horen! Wij hebben een pakket samengesteld om jou op weg te helpen. Veel plezier en succes met je spreekbeurt!

Wat wil je allemaal vertellen over Syntax en zijn boek? Stel jezelf die vraag maar eens. En dan nog eens. En nóg een keer. Schrijf dat allemaal op in een woordweb. Wij hebben al een voorbeeldje voor je gemaakt. Hier kun jij nog meer aan toevoegen! En denk ook eens na over wat je klasgenoten graag zouden willen weten over dit onderwerp.

Wat heb je allemaal nodig?

Nu ga je alles verzamelen wat je nodig hebt voor je spreekbeurt. Dit begint bij informatie. Informatie over het boek, de schrijver, het onderwerp en de personages uit het boek en de tijd waarin het zich afspeelt. Wij hebben alvast wat informatie voor je op een rij gezet over het boek en over Arend van Dam. Maar er is nog veel meer info te vinden op het internet. Zoek bijvoorbeeld maar eens op Google of op YouTube naar de titel van het boek. Wat vind je daar?

Over De Reis van Syntax Bosselman

Verschijningsdatum: 22-02-2018

Auteur: Arend van Dam

Illustraties: Alex de Wolf

Aantal bladzijden: 304

Uitvoering: gebonden

NUR 283: fictie 10-12 jaar

Prijs: €15,99

De reis van Syntax Bosselman is een historisch jeugdboek met verhalen over de slavernij. Naast fictie zijn er ook veel feiten in het boek te vinden. Arend van Dam vertelt in dit boek namelijk niet alleen geschiedenisverhalen, hij laat je ook zien hoe hij te werk ging bij het schrijven van het boek. Er staan een heleboel tekeningen in het boek, maar er staat ook veel bijzonder historisch fotomateriaal in het boek. Hij zoekt antwoorden op vragen als: Waarom deed Nederland mee aan de slavenhandel? En hoe gaan we vandaag de dag om met dit lelijke stuk uit onze geschiedenis? In dit boek verzamelde hij de historische verhalen die hij tijdens zijn zoektocht vond. Over tot slaaf gemaakten en slavenhandelaars, over helden en schurken. En over Syntax Bosselman, die in 1883 samen met 27 landgenoten vanuit Suriname naar Nederland werd gehaald voor de Wereldtentoonstelling. Niet als eregast, zoals beloofd, maar om hem tentoon te stellen aan het Nederlandse publiek. De reis van Syntax Bosselman is een jeugdboek vol boeiende geschiedenisverhalen, maar ook een zoektocht naar de mensen achter de geschiedenis. Met krachtige illustraties van Alex de Wolf en met medewerking van onder meer Gloria Wekker en Dan Sleigh.

Over Arend van Dam

Arend van Dam debuteerde 1989 met *Het Pietenboek*. Sindsdien heeft hij al meer dan honderd kinderboeken geschreven. Als geen ander verwoordt hij maatschappelijke thema's door middel van spannende, leerzame verhalen voor kinderen. Samen met illustrator Alex de Wolf boekte hij veel succes met de bekende serie voorleesbundels, waarvan het eerste deel, *Lang geleden...*, bekroond werd met een Zilveren Griffel.

Ook hebben Arend en Alex samen een mooie reeks AVI-boekjes gemaakt, op basis van de *Lang geleden...*-reeks, zoals *Noot voor Noot*, een mini-biografie over Bach in (AVI-E3), en *De schat van Klaas Kompaan*, over het wonderlijke levensverhaal van Claes Compaen, een échte piraat, in (AVI-M4). Reacties op deze reeks zijn heel enthousiast: "Deze serie

zelfleesboeken is werkelijk prachtig! De gekozen onderwerpen spreken mijn zoon zo aan!'. Voor meer info over Arend van Dam kijk je op zijn website: www.arendvandam.nl

Over Alex de Wolf

Alex de Wolf illustreert sinds 1982 kinder- en jeugdboeken. Met schrijver Arend van Dam boekte hij veel succes met boeken als *Lang geleden* en *In een land hier ver vandaan....* Voor meer info over Alex de Wolf kijk je op zijn website www.alexdewolf.nl

'We kunnen ons geen leukere aardrijkskunde- en geschiedenisleraren voorstellen.' – **Het Parool**

Leuke weetjes over Arend van Dam:

Mijn basisschool, heette De Groen van Prinstererschool.

Vroeger hield ik van taal en geschiedenis. Maar ik hield het meest – en dat klinkt misschien een beetje vreemd voor een schrijver – van tekenen.

Ik heb weleens tegen een uitgever gezegd dat ik zelf ook best goed kon tekenen. En ik liet een mapje met tekeningen zien. 'Heel leuk, Arend,' zei de uitgever. 'Maar hou jij het maar lekker bij boeken schrijven.'

Mijn meester, meneer Westerhof, kon prachtig vertellen en voorlezen. Ik weet nog goed dat hij voorlas uit *Abeltje* van Annie M.G. Schmidt. Ik vond het prachtig! Je moest altijd wel een beetje wegduiken als hij voorlas, want anders werd je geraakt door de kleine kloddertjes spuug die uit zijn mond vlogen.

Ik probeer 's middags altijd een paar uur te schrijven. In die twee uurtjes schrijf ik één bladzijde.

In Breda heb ik verschillende schrijfplekken: de foyer van het theater, de bibliotheek, een hip cafeetje met racefietsen aan de muur, het koffiehokje van de boekhandel. Als het maar niet thuis is. Thuis lees ik boeken, schrijf ik mailtjes, verzamel ik informatie en maak ik lijstjes.

Voor de meeste boeken ga ik op reis. Dat kan naar een kasteel ergens in Nederland zijn. Maar het kan ook zijn dat ik naar een slavenfort in Ghana ga. Voor *De reis van Syntax Bosselman* ben ik een paar weken naar Zuid-Afrika geweest. Binnenkort ga ik naar Spanje. Maar waar dat boek over gaat, verklap ik nog niet.

Over de personages:

Syntax Bosselman – de hoofdpersoon van het boek, is een heel zorgzame man. Omdat hij de oudste is van de groep, voelt hij zich verantwoordelijk. Hij verheugt zich erop om de koning van Nederland, Willem III, te ontmoeten. Hij wil hem bedanken voor het afschaffen van de slavernij. Maar als de koning uiteindelijk voor hem staat, blijkt het maar een gewone man te zijn die niet veel meer heeft gedaan dan het zetten van een handtekening en dat hij maar weinig tijd heeft voor Syntax en zijn groep.

Kodjo – die eigenlijk Johannes Kojo heette, is een nieuwsgierige jongen die de wereld wil ontdekken. Dat kan natuurlijk prima op de tentoonstelling in Amsterdam, want de hele wereld is daar aanwezig. Kodjo is spontaan, een flapuit. Hij zwerft vaak rond op het terrein en doet allerlei ontdekkingen. Syntax neemt Kodjo zoveel mogelijk onder zijn. Hij is bang dat Kodjo in de problemen komt. Sterker nog, hij is bang dat Kodjo in Nederland wil blijven en niet mee terug gaat naar Suriname.

Naast Syntax en Kodjo zijn er nog een heleboel andere personages die belangrijk zijn in dit boek en betrokken waren bij de slavenhandel in Nederland. Kun jij er nog een paar noemen? Kies de belangrijkste/leukste personages uit en maak een korte beschrijving zoals je die hierboven ook ziet.

Over Nederland en de slavernij

De WIC (West Indische-Compagnie) veroverd in 1637 een belangrijk gebouw in West-Afrika van de Portugezen: Fort Elmina in Ghana. Vanaf dat moment doet Nederland mee aan de slavenhandel. De Nederlanders verhandelen zo'n 600.000 Afrikanen.

Vanaf de Afrikaanse westkust werden de tot slaaf gemaakten naar Brazilië gebracht om daar op de plantages te werken. De WIC wilde dat de slaven allemaal genoeg eten en zorg kregen, en dat zij zich altijd konden wassen. Ook moesten zij genoeg beweging krijgen, er moest ruimte zijn om muziek te maken en te dansen. Maar meer tot slaven betekende meer geld, en daarom waren de schepen al snel vol. Voor volle schepen was het lastig om genoeg voedsel en medicijnen mee te nemen, en er was ook weinig ruimte om te bewegen. Omdat de mannen sterk zijn en ze bang waren dat ze in opstand komen, worden deze aan kettingen vastgezet. Vrouwen en kinderen mogen zich wel vrij bewegen. Omdat het schip te weinig eten en water mee kreeg uit de haven om zo meer slaven te vervoeren, leidde dat tot ondervoeding en uitdroging. Een op de acht overleeft de boottocht niet. Tot slaaf gemaakten en bemanningsleden overlijden aan pokken, tuberculose of scheurbuik. Hiernaast werden ze ook veel geslagen en geschopt aan boord. Regelmatig proberen tot slaaf gemaakten te ontsnappen, maar het lukt bijna nooit.

Nederland schaft op 1 juli 1863, na 226 jaar, de slavernij af als een van de laatste Europese landen. Ruim 33.000 tot slaaf gemaakten in Suriname en ruim 11.000 op de Antillen zijn weer vrij. De afschaffing van de slavernij wordt jaarlijks op 1 juli gevierd tijdens het Ketikoti Festival, dat 'verbroken ketenen' betekent. Bij onder meer het nationale slavernijmonument in Amsterdam wordt op die dag stilgestaan bij het Nederlandse slavernijverleden.

Voor meer informatie over de slavernij kan je de volgende televisieseries kijken:

Zoek in de zoekbalk op www.npo.nl naar 'De slavernij junior', of zoek in de zoekbalk van www.schooltv.nl naar 'Dossier Nederland en de slavernij'.

Tips voor je spreekbeurt

Tip #1: Verzamel alles wat je nodig hebt een dag van tevoren:

- je spiekbriefje;
  - de spullen die je wilt laten zien;
  - je presentatie, plaatjes of een filmpje;
  - iets wat je geluk brengt op de grote dag;
  - voor iedere klasgenoot iets leuks om uit te delen
- (dit kun je tot een week voor je spreekbeurt bij ons opvragen via info@deleukstekinderboeken.nl)

Tip #2: Vraag je juf of meester of een klasgenoot om je te helpen met je spullen klaarzetten.

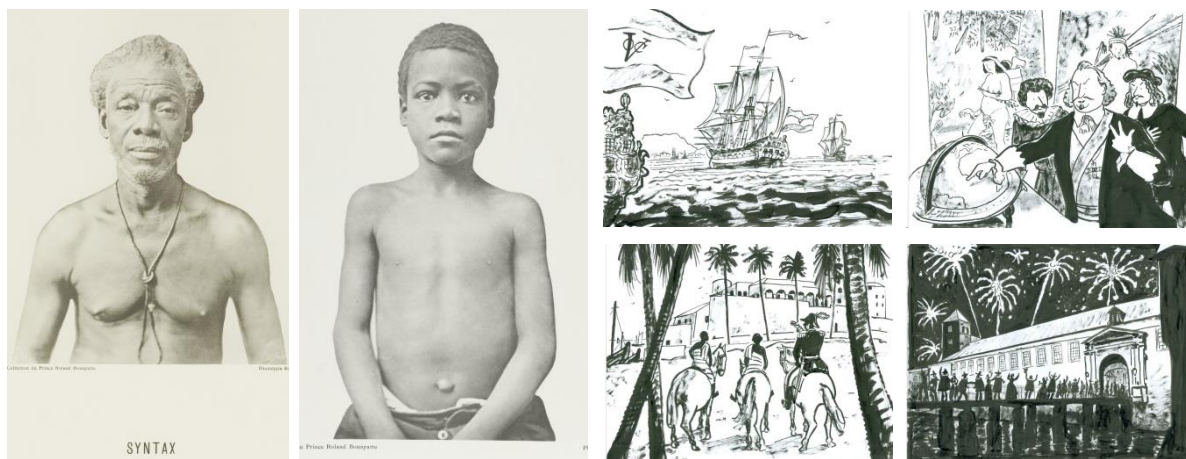
Tip #3: Vind je het erg spannend? Sluit dan voordat je gaat beginnen even je ogen en haal een paar keer diep adem. Of vraag je juf of meester of je van tevoren nog een keer je spiekbriefje mag doorlezen.

Tip #4: Sta tijdens je spreekbeurt stil en op twee benen. Kijk ook goed rond in de klas, zo zorg je dat iedereen naar je luistert. Dit kan nog best spannend zijn, als jij dit ook vindt kan je het beste naar de kapsels van je klasgenoten kijken. Of doen alsof ze allemaal in hun ondergoed zitten.

Tip #5: Deel je spulletjes pas uit als je klaar bent met praten, zo zorg je ervoor dat je klasgenoten naar jou blijven luisteren als je praat.

Beeldmateriaal

Wil je foto's, plaatjes of een filmpje gebruiken in je presentatie? Kijk dan eens hier:

Nog meer weten?

Hier kun je meer informatie vinden over *De reis van Syntax Bosselman, Arend van Dam, Nederland en de slavernij*:

www.tropenmuseum.nl

www.volkenkunde.nl

www.npo.nl → zoek in de zoekbalk naar 'de slavernij junior'

www.schooltv.nl → zoek in de zoekbalk naar 'dossier Nederland en de slavernij'

www.arendvandam.nl

www.alexewolf.nl

www.rijksmuseum.nl

www.mauritshuis.nl

Spreekbeurtquiz

Misschien vindt je het leuk om aan het einde van je spreekbeurt deze quiz met de klas te spelen. De quiz is heel simpel, alles wat je klas moet weten, is dat wat je in je spreekbeurt vertelt. Je moet dus wel van tevoren even kijken of je al deze dingen noemt in je spreekbeurt. Dingen die je niet noemt, kun je van tevoren nog veranderen of verwisselen met informatie die je wel geeft in je spreekbeurt.

Er zijn steeds twee antwoorden: bij antwoord A staan de kinderen op, bij antwoord B blijven ze zitten maar doen ze wel hu hand in de lucht. Was antwoord A goed? Dan gaan alle kinderen die het goed hadden door naar de volgende ronde. Alle kinderen die af zijn moeten op hun stoel gaan zitten. Zo blijven er steeds minder klasgenootjes over, totdat er nog maar één staat, dat is de winnaar!

Misschien heb je nog wel een leuk prijsje voor hem/haar?

- 1. Hoe veel boeken schreef Arend van Dam?**
  - A. Meer dan honderd.
  - B. Minder dan honderd.
- 2. Wie maakte de tekeningen voor *De reis van Syntax Bosselman*?**
  - A. Alex de Wolf
  - B. Arend van Dam
- 3. Welke vakken vond Arend van Dam leuk op school?**
  - A. Aardrijkskunde en Spelling
  - B. Geschiedenis en Taal
- 4. Hoe lang doet Arend van Dam erover om één bladzijde te schrijven?**
  - A. Twee uur
  - B. Een half uur
- 5. In welk jaar is de slavernij afgeschaft in Nederland?**
  - A. 1863
  - B. 1883
- 6. Welke van deze twee personages is het jongste?**
  - A. Kodjo
  - B. Syntax
- 7. Waar wordt Syntax naartoe gebracht als hij in Nederland komt?**
  - A. Het Koninklijk Paleis
  - B. De Wereldtentoonstelling
- 8. In welk jaar speelt het verhaal van Syntax zich af?**
  - A. 1883
  - B. 1863